

INTERVENTIE-ARRANGEMENT WILDCROSSEN NOORD-BRABANT

Inleiding

Wildcrossen veroorzaakt langjarig overlast en leidt tot irritatie bij de burgers Noord-Brabant. Het gaat dan met name om de herrie en de onveilige situaties die wildcrossers veroorzaken. Verder veroorzaakt wildcrossen schade aan beheersvoorzieningen en de natuur.

Onder coördinatie van Samen Sterk in Brabant (SSiB) is met partners uit het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht Noord-Brabant (gemeenten, Terrein Beherende Organisaties, OM en politie) en de motorsportbonden, een bestuurlijk traject gestart om de overlast van wildcrossen tegen te gaan.

De doelgroep van de motorcrossers is via de zogeheten Tafel van Elf-analyse nader in kaart gebracht. Daarbij zijn de motieven voor niet-naleven onderzocht en beoordeeld wat passende en toegesneden interventies voor het bereiken van naleving zouden zijn. Samen-gevat leert de analyse dat het grootste deel van de motorcrossers (95%) de regels naleeft of wil naleven. Voor de groep die wil naleven is belangrijk er voor te zorgen dat zij niet afglijden naar niet-naleven. Dit kan worden bereikt door normstelling (toezicht en handhaving), door voorlichting te geven over de negatieve effecten van het wildcrossen en door alternatieven te bieden in de vorm van georganiseerde evenementen.

Een klein deel van het totaal aantal motorcrossers lijkt niet bevattelijk voor deze methoden. Voor deze groep zullen de inspanningen gericht zijn op handhaven en sanctioneren. Om de sanctionering kracht bij te zetten, zal op basis van een convenant, informatie-uitwisseling plaatsvinden tussen politie, OM en bestuur. De persoons- en voertuiggegevens worden door de politie (eventueel het OM) ter beschikking gesteld van de bestuurlijke overheid zodat deze bestuursrechtelijke maatregelen kunnen nemen tegen deze groep wildcrossers. De politie zal zich inspannen om de hardnekkige wildcrossers zo veel als mogelijk in kaart te brengen. Voor de zwaarte van de sanctionering wordt aansluiting gezocht bij de "karakteristieken" van het gebied.

Voor de handhavingaanpak van het wildcrossen is een Programma opgesteld zoals bedoeld in artikel 3.3 van het Convenant Groene handhaving Noord-Brabant. Dit Programma staat beschreven in het Integraal Handhavingsprogramma Wildcrossen Noord-Brabant en bestaat uit drie sporen:

- a) Handhaving
- b) Organiseren alternatieven
- c) Communicatie.

Doelstelling

Met dit Interventie-arrangement wordt via handhavingssamenwerking er op ingezet dat de overlast van wildcrossen tot een bestuurlijk acceptabel niveau wordt terug gedrongen en er geen onomkeerbare schade aan biotopen wordt veroorzaakt.

Het doel van het integrale handhavingsprogramma wildcrossen is om in 2019 niet meer dan 100 klachten en meldingen wildcrossen bij de Provinciale Milieuklachtenlijn te ontvangen¹.

In gebieden die vallen onder de Wet natuurbescherming is de doelstelling dat het aantal klachten en meldingen wildcrossen in 2019 niet meer dan 5 bedraagt².

In 2019 zal in overleg met de partners in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht worden bezien of de overlast en biotoop-schade tot een acceptabel niveau is teruggedrongen. In het geval de overlast en schadebeperking niet acceptabel wordt bevonden, kan het project worden verlengd voor de duur van 2 jaar.

a. Handhaving

Taken en bevoegdheden

Handhaving van het wildcrossen bestaat uit zowel een preventieve als repressieve component. Hierbij wordt binnen het repressieve optreden onderscheid gemaakt tussen een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk traject. Binnen de repressieve aanpak hebben de deelnemende partijen de volgende taken en bevoegdheden:

- SSiB; coördinatie integrale handhaving, inzet toezichthouders en BOA's, opmaken PV, coördinatie en doorgeleiden (strafrechtelijk verzamelde) informatie naar gemeenten voor bestuursrechtelijk optreden
- Openbaar Ministerie, strafrechtelijke vervolging
- Politie, coördinatie acties, inzet politie functionarissen, opmaken PV.
- Provincie; bestuurlijke coördinatie, bestuursrechtelijk optreden (uit te voeren door de Omgevingsdienst).
- Gemeenten; bestuursrechtelijk optreden.
- TBO; inzet toezichthouders en BOA's, opmaken PV.

In het kader van dit arrangement zullen de partijen juist daar optreden waar strengere wetgevingsregimes gelden. Met name in die gebieden zal het toezicht en de verbalisering worden geïntensiveerd. Het OM zal voor die onder de Wet op de economische delicten vallende overtredingen zoeken naar een meer passende bestraffing dan op basis van de commune wetgeving het geval is.

Overtredingen

Wildcrossen leidt tot overlast voor recreanten. Dit betreft met name de geluidshinder die de wildcrossers veroorzaken. Recreanten, zijnde wandelaars, fietsers en ruiters, die voor de rust in een natuurgebied zijn, ervaren het geluid van de wildcrossers als overlast en klagen hierover. In de gebieden die op grond van de Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant

---

¹ Ten opzichte van 2008, 2009 en 2010 is dit een vermindering van het aantal klachten van 75%. In 2015 zijn ruim 100 klachten geregistreerd. Daarmee lijkt de doelstelling van niet meer dan 100 klachten min of meer bereikt. Het vermoeden is echter dat bij de bevolking een soort van klachten moeheid is ontstaan. Door de extra aandacht voor de aanpak van wildcrossen kan de bereidheid om te melden toenemen.

² In 2015 was het aantal klachten en meldingen wildcrossen in Natura 2000 gebieden: 5. Door de extra aandacht voor het wildcrossen mag het aantal klachten en meldingen niet toenemen.

aangewezen zijn als stiltegebieden³, is dit –indien opzettelijk begaan- een misdrijf op grond van de Wet op de economische delicten.

Verder leidt het wildcrossen tot aantasting van flora en fauna. Wilde planten, waaronder beschermde planten, kunnen worden kapot gereden en dieren worden verstoord en of verjaagd door het lawaai. Door het wildcrossen kan aantasting en, of blijvende verstering van een biotoop plaatsvinden. Dit is met name het geval als het wildcrossen in Natura 2000 gebieden plaatsvindt. Natura 2000 gebieden zijn natuurgebieden met unieke natuurwaarden. Noord-Brabant kent 21 Natura 2000 gebieden.

Ook worden door het wildcrossen recreatievoorzieningen, waaronder wandelpaden, beschadigd. Ook leiden confrontaties tussen wildcrossers en recreanten tot onveilige verkeerssituaties waardoor verkeersslachtoffers zijn gevallen.

De ernst van de overlast en schade veroorzaakt door wildcrossen kan worden afgeleid uit de strafbaarstelling van de overtredingen en de misdrijven. In het Integrale Handhavingsprogramma Wildcrossen Noord-Brabant is uitwerking opgenomen van de wetgeving gegeven op basis waarvan strafrechtelijk dan wel bestuursrechtelijk kan worden opgetreden.

Toezicht en handhaving

De acties op basis van de aanpak wildcrossen worden in het meerjarenprogramma Samen Sterk in Brabant 2017 – 2020, zie www.odbn.nl/ssib, geprogrammeerd. Toezicht en handhaving vindt preventief en repressief plaats op basis van een Integraal Handhavingsprogramma Wildcrossen.

Via dit Interventie-arrangement Wildcrossen Noord-Brabant komen de ondertekenende partijen overeen dat zij aan de volgende activiteiten deelnemen en daarbij het navolgende zullen leveren:

Partij	Activiteit handhaving	Te leveren menskracht	Te leveren middelen / voorzieningen	Indicator resultaten
SSiB	Organisatie Controle acties	Coördinator en medewerkers SSiB	Beschikbaarheid Terreinwagen Verzorgen persberichten, externe communicatie, media-aandacht	Aantal staandhoudingen en Communicatie-uitingen
Politie	Vorbereiden en uitvoeren Wildcrossactie	Politie-agenten	Communicatie-apparatuur en contacten meldkamer; Middelen om motorrijtuigen te doen stoppen	Aantallen PV's
Openbaar Ministerie	Vervolging	Parketsecretaris en Officier van Justitie	-	Aantallen vervolgingen

³ Nadere informatie over de Brabantse stiltegebieden, zie: <http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/milieu/geluidshinder/stiltegebieden>.

Partij	Activiteit handhaving	Te leveren menskracht	Te leveren middelen / voorzieningen	Indicator resultaten
Terrein Beherende Organisatie	Deelname controle acties	Boa's	Beschikbaarheid Terreinwagen	Aantal deelname acties
Gemeente	Bestuursrechtelijke afhandeling strijdig gebruik	Juridische medewerkers	-	Aantallen Last onder dwangsom en Communicatie-uitingen
Provincie	Bestuursrechtelijke afhandeling strijdig gebruik Natura 2000 / PMV gebieden	Juridische medewerkers Omgevingsdienst	-	Aantallen Last onder dwangsom

Deelnemende partijen zullen zoveel als mogelijk opvolging geven aan alle gedane en vastgelegde overtredingen en waarnemingen. De uitwerking hiervan wordt vastgelegd in het Integraal Handhavingsprogramma Wildcrossen.

Repressieve handhaving

Voor wat betreft de bestuursrechtelijke handhaving is op bestuurlijk niveau in 2012 overeengekomen om voor overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Provinciale Milieu Verordening - stiltegebieden (PMV) en, of de Wet natuurbescherming (Wnb) een dwangsom op te leggen. Op basis van bestuurlijke afspraken is overeengekomen dat een dwangsom van € 500,- per overtreding wordt opgelegd met een maximum van € 2.500,-. Eventueel kan deze dwangsom preventief worden opgelegd.

Het veroorzaken van schade aan de natuur veroorzaakt door wildcrossen in een Natura 2000 gebied en overlast veroorzaakt in stiltegebieden, is strafbaar gesteld in artikel 1a, onder 2° van de Wet op de economische delicten (Wed).

Volgens art.1a onder 1° van de Wed levert de overtreding van de verbodsbepalingen van de PMV een economisch delict op. Als de overtreding opzettelijk wordt begaan, en dit geldt voor wildcrossen, betreft het een misdrijf en hierop is een maximum straf gesteld van 6 jaar gevangenisstraf en een geldboete van de vijfde categorie.

Soort overlast	Uitvoering handhaving	Maatregel	Grondslag	Bevoegd gezag
Crossen terrein "verboden toegang"	Strafrecht	PV (€ 150,=)	461 Wetboek van Sr.	OM
Crossen APV-gebieden	Strafrecht	PV (€ 150,=)	APV	OM
Crossen APV-gebieden	Bestuursrecht	Last onder dwangsom	APV en Art. 125 Gemeentewet	Gemeente
Crossen PMV Stiltegebied	Strafrecht	PV (variërend van € 500,= tot € 1000,- bij first offenders)	5.2.4 juncto 9.1 onder s. PMV strafbaar gesteld in 1a onder 1 ^o Wed + Interne Richtlijn voor	OM

			Strafvordering inzake illegale motorcrossers/wildcrossers	
Crossen PMV Stiltegebied	Bestuursrecht	Last onder dwangsom	PMV en Art. 122 Provinciewet	Provincie
Crossen Natura 2000 gebieden	Bestuursrecht	Last onder dwangsom	Betreft een overtreding van Art. 1.11 Wnb.	Provincie

b. Organiseren alternatieven

Door de motorsportbonden KNMV en MON worden off-the-road evenementen georganiseerd. Voor deze evenementen hebben deze bonden de medewerking nodig van gemeenten, provincie en TBO's. Het betreft dan evenementen waar over de openbare weg wordt gereden en, of de route over het gebied van de terrein-beherende organisatie loopt. De gemeenten dienen voor het evenement vergunning te verlenen op grond van de APV.

Via dit Interventie-arrangement Wildcrossen Noord-Brabant komen de ondertekenende partijen overeen dat zij de intentie hebben om constructief bij te dragen aan de organisatie van alternatieven.

Ondertekening van deze afspraken door partijen laat onverlet, dat zij bij deze inspanning tot medewerking aan alternatieven gehouden zijn aan de randvoorwaarden en procedures op grond van toepasselijke wet- en regelgeving (WRO/Wabo, Wet natuurbescherming, lokale verordeningen en/of Besluit geluidproductie sportmotoren).

De mogelijkheden voor terreinbeheerders om binnen deze randvoorwaarden incidenteel als sluitstuk mee te werken aan een evenement in de randen van het door hen beheerde Natuurnetwerk Brabant, zijn uitgewerkt in bijlage 2, toegevoegd bij Addendum V van dit arrangement.

Evenementen, die in het kader van spoor b (organiseren alternatieven) en bijlage 2 bij dit interventiearrangement worden georganiseerd, worden geëvalueerd en de gevolgen gemonitord. De resultaten worden meegenomen in de communicatie (zie hierna, spoor c).

c. Communicatie

Een communicatiestrategie is belangrijk omdat dan alle betrokkenen weten wat de bedoeling is van de integrale handhavingaanpak Wildcrossen. De communicatiestrategie dient afspraken te bevatten over a) de interne afstemming, b) informatiebeheer van toezichtsresultaten en c) communicatie over toezichtsresultaten.

De interne afstemming vindt plaats via het Draaiboek Handhaving Wildcrossers.

Toezichtsresultaten worden na uitvoering van een actie vastgelegd en in het door de werkgever beschikbaar gestelde registratiesysteem. (Het is de inzet om in 2017 het BOA-registratiesysteem hiervoor in te zetten.)

Er dient over een uit te voeren actie een communicatieprotocol te worden opgesteld. Hierin worden de afspraken vastgelegd over de communicatie van toezichtsresultaten. Met name welke informatie en boodschap, door wie wordt gecommuniceerd. Elementen van de te communiceren boodschap is in de *toolkit*, behorende tot het Integraal handhavings-programma Wildcrossen opgenomen.

De partijen komen overeen dat zij uitvoering zullen geven aan de voor de aanpak wildcrossen te ontwikkelde communicatiestrategie.

Vaststelling en inwerkingtreding

Dit Interventie-arrangement Wildcrossen Noord-Brabant treedt in werking met ingang van de datum *18 mei 2017* en beperkt zich tot de partijen die dit arrangement hebben getekend. Partijen dragen er zorg voor dat degenen, die namens hen ondertekenen, rechtsgeldig vertegenwoordigingsbevoegd zijn respectievelijk beschikken over een toereikende volmacht.

Het origineel van dit Interventie-arrangement Wildcrossen Noord-Brabant met daarop de handtekeningen van de partijen, wordt gearhiveerd door de provincie Noord-Brabant.

Aldus overeengekomen op 18 mei 2017.

Nader uitgewerkt bij de eerste wijziging van oktober 2017, en bij Addendum V van juni 2018.

Bijlage 1 Integraal Handhavingsprogramma Wildcrossen

Bijlage 2 Uitwerking bij Addendum V, toetreding TBO en adhesieverklaring BPG

INDEX tekenbladen bij Interventie-arrangement Wildcrossen Noord-Brabant

Addendum I, toegetreden partijen

1. gemeente Aalburg	32. gemeente Asten
2. gemeente Alphen-Chaam	33. gemeente Bladel
3. gemeente Baarle-Nassau	34. gemeente 's-Hertogenbosch
4. gemeente Bergen op Zoom	35. gemeente Hilvarenbeek
5. gemeente Bernheze	36. gemeente Laarbeek
6. gemeente Boxmeer	37. gemeente Meierijstad
7. gemeente Boxtel	38. gemeente Nuenen
8. gemeente Breda	39. gemeente Oirschot
9. gemeente Cuijk	40. gemeente Son en Breugel
10. gemeente Drimmelen	41. gemeente Steenbergen
11. gemeente Geldrop-Mierlo	42. gemeente Vught
12. gemeente Gilze en Rijen	43. gemeente Woudrichem
13. gemeente Grave	
14. gemeente Haaren	<u>Addendum II, toegetreden partijen</u>
15. gemeente Heeze-Leende	44. gemeente Bergeijk
16. gemeente Helmond	45. gemeente Best
17. gemeente Landerd	

18. gemeente Loon op Zand
19. gemeente Mill en Sint Hubert
20. gemeente Moerdijk
21. gemeente Oosterhout
22. gemeente Sint-Michielsgestel
23. gemeente Uden
24. gemeente Valkenswaard
25. gemeente Veldhoven
26. gemeente Waalre
27. gemeente Werkendam
28. provincie Noord-Brabant
29. Openbaar Ministerie
30. Politie eenheid Oost-Brabant
31. Politie eenheid Zeeland-West-Brabant
[gereserveerd]

46. gemeente Cranendonck
47. gemeente Deurne
48. gemeente Geertruidenberg
49. gemeente Oisterwijk
50. gemeente Oss
51. gemeente Woensdrecht

Addendum III, toegetreden partijen

52. gemeente Rucphen
53. gemeente Dongen
54. gemeente Heusden

Addendum IV, toegetreden partijen

55. gemeente Sint Anthonis
56. gemeente Tilburg
57. gemeente Etten-Leur

Addendum V en toegevoegde bijlage 2 bij interventie-arrangement

58. Vereniging Natuurmonumenten
59. Staatsbosbeheer
60. Stichting Brabants Landschap
61. Vereniging Brabants Particulier Grondbezit (Adhesieverklaring)